

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY ANTYCZNEJ

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
5. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
6. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
7. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Część I – 40 pkt
Część II – 30 pkt
Część III – 30 pkt

Życzymy powodzenia!

Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

CZEŚĆ I
TEST LEKSYKALNO – GRAMATYCZNY (40 pkt)

Zadanie 1. (5 pkt)

Formom rzeczownika *gladiator – oris, –orum* przyporządkuj formy imiesłowów czasownika *vinco, vincere, vici, victum* w odpowiedniej liczbie, rodzaju i przypadku. W miejsce kropek wpisz literę oznaczającą wybraną formę.

1. gladiatore.....
2. gladiatorum.....
3. gladiatoribus.....
4. gladiatores.....
5. gladiatore.....

- a. victis
- b. victorum
- c. victuro
- d. vincendi
- e. vincens
- f. vincentem

Zadanie 2. (5 pkt)

Uzupełnij zdania prawidłowymi formami wybranymi spośród zaproponowanych. Zakreśl wybrany wariant odpowiedzi.

1. Dei virum,.....prius amabant, gravi poena affecerunt.

- A. quem
- B. quod
- C. quam
- D. quo

2. In.....parte oppidi flumen erat.

- A. eo
- B. eam
- C. ea
- D. eum

3.Marcus urbem reliquit.

- A. Aestatem
- B. Aestati
- C. Aestatis
- D. Aestate

4. Via Sacra erat.....

- A. celebre
- B. celebris
- C. celebria
- D. celebri

5.discipuli cum magistra fabulam recitant.

- A. Tria
- B. Trium
- C. Tribus
- D. Tres

Zadanie 3. (5 pkt)

Zdaniom podrzędnym przyporządkuj nazwy określające ich typ. W odpowiednie miejsce tabeli wpisz litery oznaczające wybrane nazwy zdań.

1. Caesar postulavit, ne Ariovistus Aeduis bellum inferret.
2. Venio, quod me vocabas.
3. Legibus omnes servimus, ut liberi esse possimus.
4. Quamquam victor fuit, Alexander se clementem praestitit.
5. Boni viri docebant, quid homini utile esset.

<i>Numer zdania</i>	<i>Litera oznaczająca typ zdania</i>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

- A. zdanie celowe
- B. zdanie dopełnieniowe
- C. zdanie przyzwalające
- D. zdanie czasowe
- E. zdanie przyczynowe
- F. zdanie pytajne zależne

Zadanie 4. (5 pkt)

Uzupełnij zdania, zachowując znaczenie zdań wyjściowych. Zakreśl wybrany wariant.

1. Parentes domum pulchram in colle habent.

Parentibus.....

- A. domus in colle pulchro est
- B. domus pulchra in colle est
- C. domus pulchrae in colis sunt
- D. domus in collibus pulchris sunt

2. Amicitia nobis colenda erat

Amicitiam.....

- A. colebamus
- B. colere debebamus
- C. colere debemus
- D. culturi sumus

3. Puella magistrae dixit: "Hos libros non legi".

Puella magistrae dixit

- A. eam hos libros non legere
- B. eam hos libros non legisse
- C. se hos libros non legere
- D. se hos libros non legisse

4. Frater meus domum mane adveniet.

Spero fratrem meum domum mane

- A. advenire
- B. adventurum esse
- C. adveniri
- D. advenisse

5. Spartacus in primo agmine occisus est.

Scivisti Spartacum in primo agmine dimicantem

- A. occisum est
- B. occisi esse
- C. occidisse
- D. occisum esse

Zadanie 5. (5 pkt)

Zdecyduj, czy definicje zamieszczonych niżej słów są zgodne z prawdą (**Verum**), czy niezgodne (**Falsum**). W odpowiednie miejsce tabeli wpisz właściwy kwalifikator "V" lub "F".

<i>Lp.</i>	<i>słowo</i>	<i>definicja</i>	<i>kwalifikator</i>
1.	deportacja	oddanie czegoś na przechowanie	
2.	pejoratywny	mający pozytywne znaczenie	
3.	marynistyka	twórczość poświęcona tematyce morskiej	
4.	werbalizować	wyrażać coś za pomocą słów	
5.	koncesja	pozwolenie na coś, zgoda	

Zadanie 6. (5 pkt)

Zakreśl poprawny przekład podanych powiedzeń, skrótów, zwrotów.

1. **nb**

- A. zwróć uwagę
- B. podaj przykład
- C. poza tym
- D. i inne

2. **post meridiem**

- A. jeden z wielu
- B. na przykład
- C. po południu
- D. rano

3. **persona non grata**

osoba :

- A. bez znaczenia
- B. znana
- C. niepożądana
- D. dobrze widziana

4. **ad maiorem Dei gloriam**

- A. na większą chwałę bożą
- B. sławnemu Bogu
- C. Bogu to, co boskie
- D. chwalmy Boga

5. **ad multos annos**

- A. wielu lat życia
- B. na stałe
- C. zawsze
- D. bez ograniczeń

Zadanie 7. (5 pkt)

Zakreśl poprawny przekład podkreślonych fragmentów zdań.

1. Poeta fabulam **de bello** narrat.

- A. na wojnie
- B. o wojnie
- C. przeciw wojnie
- D. w czasie wojny

2. **Timemus** ambulare in via.

- A. boimy się
- B. baliśmy się
- C. będziemy się bać
- D. balibyśmy się

3. **Ouis est** puer in horto?

- A. jaki
- B. kto/kim jest
- C. gdzie
- D. dokąd

4. Magister discipulis **cantabat**.

- A. zaśpiewał
- B. śpiewa
- C. śpiewał
- D. zaśpiewa

5. Equi **sub arbore** stant.

- A. na drzewie
- B. pod drzewem
- C. obok drzewa
- D. za drzewem

Zadanie 8. (5 pkt)

Spośród umieszczonych poniżej zdań w języku polskim wybierz te, które są tłumaczeniem umieszczonych obok łacińskich przysłów (A–E). W miejsce kropek wpisz właściwy przykład.

- 1. W zdrowym ciele zdrowy duch.
- 2. Historia jest nauczycielką życia.
- 3. Od jajek do jabłek.
- 4. Powtarzanie jest matką nauk.
- 5. Uczymy się nie dla szkoły lecz dla życia.
- 6. Słowa uczą, przykłady pociągają.
- 7. Czegokolwiek się uczysz, dla siebie się uczysz.
- 8. Zazdrość jest cieniem sławy.
- 9. Błądzić jest rzeczą ludzką.
- 10. Przybyłem, zobaczyłem, zwyciężyłem.

	Łacińskie przysłowie	Polski przekład przysłowia
A	Errare humanum est.	
B	Mens sana in corpore sano.	
C	Veni, vidi, vici.	
D	Repetitio est mater studiorum.	
E	Quidquid discis, tibi discis.	

CZĘŚĆ II
TEST SPRAWDZAJĄCY ROZUMIENIE
ORYGINALNEGO TEKSTU ŁACIŃSKIEGO (30 pkt)

Zadanie 9. (10 pkt)

Przeczytaj podany niżej tekst. Przy każdym z napisanych pod nim zdań zakreśl tę spośród możliwości jego dokończenia, która jest zgodna z treścią tekstu.

Plinius, Epistulae, VI, 16

Avunculus meus erat Miseni classemque imperio praesens regebat. Ante diem nonum Kalendas Septembres, hora fere septima, mater mea indicat ei apparere nubem inusitata et magnitudine et specie. Usus ille sole, mox frigida aqua, gustaverat iacens studebatque; poscit soleas, ascendit locum, ex quo maxime miraculum illud conspici poterat. Nubes (incertum procul intuentibus ex quo monte, Vesuvium fuisse postea cognitum est) oriebatur, cuius similitudinem et formam non alia magis arbor quam pinus expresserit. Nam longissimo velut trunco elata in altum quibusdam ramis diffundebatur, credo, quia recenti spiritu evecta, deinde pondere suo victa in latitudinem vanescebat, candida interdum, interdum sordida et maculosa, prout terram cineremque sustulerat.

Objaśnienia:

Misenum, -i *f* - *miasto* i przylądek w Kampanii; port macierzysty floty rzymskiej na Morzu Tyrreńskim w czasach cesarstwa

Miseni – w Misenum

Oriebatur – wznosiła się

Intuentibus – dla patrzących, przyglądających się

Vesuvius, -ii *m* - Wezuwiusz, wulkan w Kampanii, którego wybuch w roku 79 n.e. zniszczył m. in. Pompeje i Herkulanum

1. **Dziwna chmura pojawiła się**
 - A. na początku sierpnia.
 - B. na początku września.
 - C. pod koniec sierpnia.
 - D. pod koniec września.
2. **Słyszając o niezwykłym zjawisku wuj Pliniusza**
 - A. bardzo się zdziwił.
 - B. postanowił je zobaczyć.
 - C. nie okazał zainteresowania.
 - D. schronił się w najbezpieczniejszym miejscu.
3. **Swym kształtem chmura najbardziej przypominała**
 - A. górę.
 - B. pień.
 - C. sosnę.
 - D. Wezuwiusza.
4. **Według Pliniusza podmuch wiatru**
 - A. przesunął chmurę w bok.
 - B. przybliżył chmurę do ziemi.
 - C. rozwiął całkowicie chmurę.
 - D. uniósł chmurę do góry.

5. Unosząca się chmura miała kolor

- A. ognisty.
- B. czarno – biały.
- C. granatowy.
- D. biało – szary.

Zadanie 10. (10 pkt)

Podane niżej informacje uszereguj według kolejności pojawiania się w podanym wyżej tekście, wpisując kolejno ich oznaczenia do dołączonej tabelki.

- A. Chmura w niektórych miejscach była jasna, w innych ciemna i plamista.
- B. Matka Pliniusza poinformowała jego wuja o dziwnym zjawisku.
- C. Niezwykłe zjawisko zauważono o godzinie siódmej.
- D. Początkowo nikt nie wiedział, z której góry unosi się chmura.
- E. Wuj Pliniusza dowodził flotą.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Zadanie 11. (10 pkt)

Spośród czterech możliwych znaczeń słowa zakreśl to, w którym to słowo wystąpiło w tekście.

1. Indicare

- A. oznajmić
- B. podkreślić
- C. wyznaczyć
- D. zdradzić

4. Exprimere

- A. wycisnąć
- B. dźwignąć
- C. wymóc
- D. przedstawiać

2. Species

- A. zjawa
- B. wygląd
- C. widzenie
- D. wizerunek

5. Truncus

- A. pień drzewa
- B. drzewo
- C. kadłub
- D. kloc

3. Spiritus

- A. życie
- B. dźwięk
- C. powiew
- D. natchnienie

CZEŚĆ III
TEST SPRAWDZAJĄCY ZNAJOMOŚĆ
KULTURY ANTYCZNEJ (30 pkt)

Zadanie 12. (5 pkt)

Zakreśl poprawne objaśnienia podanych poniżej terminów.

1. Retoryka

- A. umiejętność uprawy roli
- B. sztuka przemawiania
- C. nauka o literaturze
- D. dział filozofii

2. Triclinium

- A. basen
- B. jadalnia
- C. sypialnia
- D. ogród

3. Olimpiada

- A. igrzyska w starożytnej Grecji
- B. ofiara składana bogom w Grecji
- C. okres czterech lat pomiędzy igrzyskami
- D. góra, na której mieszkali bogowie

4. Kuria

- A. budynek senatu
- B. siedziba Westalek
- C. pomieszczenie w domu rzymskim
- D. mównica

5. Egida

- A. tarcza Zeusa
- B. namiot wojskowy
- C. bóstwo czczone przez Greków
- D. opieka władcy

Zadanie 13. (10 pkt)

Do podanych w tabeli wybitnych twórców literatury antycznej dopisz tytuły ich dzieł oraz nazwy gatunków literackich wybrane spośród podanych niżej

Przedstawiciele literatury antycznej	dzieła	gatunki literackie
Eurypides		
Demostenes		
Wergiliusz		
Horacy		
Arystofanes		

1. <i>Eneida</i>	a. tragedia
2. <i>Filipiki</i>	b. list poetycki
3. <i>Sztuka poetycka</i>	c. dialog
4. <i>Medea</i>	d. epos
5. <i>Żaby</i>	e. mowy
6. <i>Obrona Sokratesa</i>	f. komedia

Zadanie 14. (5 pkt)

Przeczytaj poniższe fragmenty "Metamorfoz" Owidiusza. Wpisz pod cytatami, o jakich postaciach lub wydarzeniach opowiadają mity, których fragmenty przedstawiono.

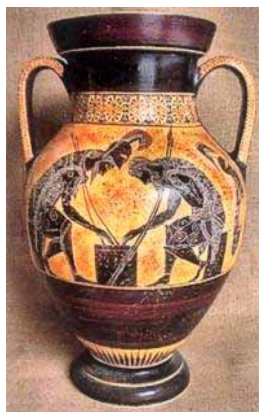
- "Król Cypru długo żył samotnie. Tymczasem wyrzeźbił z niezwykłym kunsztem z białej kości słoniowej postać nadludzko pięknej kobiety i zakochał się w swoim dziele. Poprosił boginię Wenus, aby dała mu tę dziewczynę za żonę (...)"
.....
- "Tymczasem zatrwożona matka szuka córki po wszystkich zakątkach ziemi, po wszystkich głębokościach morza. Ani wschodząca Jutrzenka o złocistych włosach, ani gwiazda wieczorna nie widziały, by na chwilę odpoczęła. Od Etny zaczerpnęła ognia w obie ręce i niosła przez ciemności (...)"
.....
- "Dzik się rozjuszył, jak piorun się srożył. Ogień bucha z oczu. Bracia bliźniacy, którzy jeszcze nie byli gwiazdami na niebie, zjawili się na białych jak śnieg koniach. Byliby ranili dzika, gdyby się nie zaszył w ciemnościach. Tymczasem Atalanta łuk napina i wypuszcza strzałę (...)"
.....
- "Zgorszył się wielce tą zdradą Jowisz i wyjawiał ją małżonkowi. Ten zaraz zaczął kuć z miedzi cieniutkie łańcuszki i siatkę tak misterną, że mogła zmylić oczy. I tak wokoło oplótł siatką łożę, by za najlżejszym dotknięciem opadła (...)"

-
5. "Bóg ją ściga, leci na skrzydłach Amora, biegnie szybciej, dopędza prawie. Opadła z sił pobladła dziewczyna (...) Dziwne odrętwienie wiąże jej ciało: miękką pierś obleka cienka kora, włosy przechodzą w liście, ramiona w gałęzie (...)"
-

Zadanie 15. (5 pkt)

Wpisz pod ilustracjami właściwe terminy, określające style malarstwa wazowego:

- A. czarnofigurowy
- B. czerwonofigurowy
- C. geometryczny
- D. orientalizujący

1. 2. 3.

4. 5.

Zadanie 16. (5 pkt)

W tabeli poniżej wpisano 5 związków frazeologicznych, które wywodzą się z mitologii. Spośród podanych poniżej mitów (a – j)) wybierz te, które były podstawą do utworzenia podanych związków i wpisz do tabeli.

	Związki frazeologiczne	<u>Mity</u>
1	Stajnia Augiasza	
2	Nić Ariadny	
3	Róg obfitości	
4	Między Scyllą i Charybdą	
5	Puszka Pandory	

- a. Wojna Trojańska
- b. Tułaczka Odyseusza
- c. Spór Ateny z Posejdonem o Attykę
- d. Niobe
- e. Mit o Prometeuszu
- f. Labirynt
- g. Dzieciństwo Zeusa
- h. Prace Heraklesa
- i. Deukalion i Pyrra
- j. Sąd Parysa

OCENIANIE POZIOM PODSTAWOWY

Część I Test leksykalno - gramatyczny – (40 pkt)

Zadanie 1.		Zadanie 2.		Zadanie 3.		Zadanie 4.		
model	punkty	model	punkty	model	punkty	model	punkty	
1 – f	1	1 – a	1	1 – b	1	1 – b	1	
2 – b	1	2 – c	1	2 – e	1	2 – b	1	
3 – a	1	3 – d	1	3 – a	1	3 – d	1	
4 – d	1	4 – b	1	4 – c	1	4 – b	1	
5 – c	1	5 – d	1	5 – f	1	5 – d	1	
Zadanie 5.		Zadanie 6.		Zadanie 7.		Zadanie 8.		
model	punkty	model	punkty	model	punkty	Model/ punktacja		
1 – F	1	1 – a	1	1 – b	1	A	9. Błądzić jest rzeczą ludzką.	1
2 – F	1	2 – c	1	2 – a	1	B	1. W zdrowym ciele zdrowy duch.	1
3 – V	1	3 – c	1	3 – b	1	C	10. Przybyłem, zobaczyłem, zwyciężyłem.	1
4 – V	1	4 – a	1	4 – c	1	D	4. Powtarzanie jest matką nauk.	1
5 – V	1	5 – a	1	5 – b	1	E	7. Czegokolwiek się uczysz, dla siebie się uczysz.	1

Część II – Test sprawdzający rozumienie tekstu (30 pkt)

Zadanie 9.		Zadanie 10.		Zadanie 11.	
model	punkty	model	punkty	model	punkty
1 – c	2	1 – e	2	1 – a	2
2 – b	2	2 – c	2	2 – b	2
3 – c	2	3 – b	2	3 – c	2
4 – d	2	4 – d	2	4 – d	2
5 – d	2	5 – a	2	5 – a	2

Część III – Test sprawdzający znajomość kultury antycznej (30 pkt)

Zadanie 12.		Zadanie 13.		Zadanie 14.	
model	punkty	model	punkty	model	punkty
1 – b	1	Eurypides – 4a	2	1) Pigmalion i Galatea	1
2 – b	1	Demostenes – 2e	2	2) Demeter i Kora	1
3 – c	1	Wergiliusz – 1d	2	3) Polowanie na dzika kalidońskiego	1
4 – a	1	Horacy – 3b	2	4) Afrodyta i Hefajstos (Wenus/Wenera i Wulkan)	1
5 – a	1	Arystofanes – 5f	2	5) Apollo i Dafne	1
Zadanie 15.		Zadanie 16.			
model	punkty	model	punkty		
1 – d	1	1 h	1		
2 – a	1	2 f	1		
3 – c	1	3 g	1		
4 – c	1	4 b	1		
5 – b	1	5 e	1		

